

BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNUN (TCK M. 245) KANUNDA DÜZENLENDİĞİ YERE VE MADDE BAŞLIĞINA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

*An Evaluation of the Place Where the Crime of Misuse of Bank or Credit Cards
(TPC Art. 245) is Regulated in the Law and the Title of the Article*

Veysel TOPUZ*

Özet

765 sayılı TCK zamanında “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” fiillerini cezalandıran müstakil bir ceza normu söz konusu değildi. Bu husus doktrinde ve yargı kararlarında önemli bir eksiklik olarak dile getiriliyordu. “Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu” ilk defa 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK’nın 245. maddesinde düzenlenmiştir. Bu suç, TCK’nın “topluma karşı suçlar kısmının”, “bilşim alanında suçlar” başlıklı onuncu bölümünde düzenlenmiştir. TCK’nın yürürlüğe girmesinden sonra 29/06/2005 tarih ve 5377 sayılı Kanunun 27 inci ve 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanunun 11. maddesiyle yapılan değişikliklerle birlikte madde son şeklini almıştır.

Maddede birbirinden farklı üç suç tipi düzenlenmiştir. İlk fıkrada “başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması” suçu, ikinci fıkrada “sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçu”, üçüncü ve son fıkrada ise “sahte banka veya kredi kartını kullanarak yarar sağlama suçu” düzenlenmiştir. Bununla birlikte her üç suç tipi de ortak bir madde altında düzenlenmiştir.

Bu fiillerin müstakil suç olarak cezalandırılmasıyla birlikte önemli bir eksikliğin giderildiği hususunda bir görüş birliği olsa da suçun, Kanunda düzenlendiği yerle ilgili öğretilerde farklı görüşler söz konusudur. Çalışmamızda hem bu tartışmalara ilişkin görüşlerimizi açıklayacağız hem de suçun madde başlığıyla ilgili bazı somut önerilerimizi dile getireceğiz.

Anahtar Kelimeler: Banka veya kredi kartları, kötüye kullanılması, haksız yarar, sahtecilik

Abstract

Under the TPC No. 765, there was no separate criminal norm penalizing the acts of “misuse of debit or credit cards”. This issue was expressed as an important deficiency in the doctrine and judicial decisions. The “crime of misuse of debit or credit cards” was regulated for the first time in Article 245 of the TPC No. 5237, which entered into force on 01/06/2005. This crime is regulated in the tenth section of the TPC titled “crimes against society, crimes in the field of informatics”. After the entry into force of the TPC, the article took its final form with the amendments made by “Article 27 of the Law dated 29/06/2005 and numbered 5377” and “Article 11 of the Law dated 06/12/2006 and numbered 5560”.

➤ Bu makale Etik Kurul iznine tabi değildir/This article is not subject to Ethics Committee permission.

➤ Makale Geliş Tarihi/Article Received Date: 15.01.2025

➤ Yayın Kurulu Kabul Tarihi/Editorial Board Acceptance Date: 22.07.2025

* Dr. Arş. Gör., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD., veyseltopuz_35@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9831-2816>

Three different types of offenses are regulated in the Article. The first paragraph regulates the crime of “misuse of a real debit or credit card belonging to someone else”, the second paragraph regulates the crime of “producing, selling, transferring, purchasing or accepting a counterfeit debit or credit card”, and the third and final paragraph regulates the crime of “benefiting by using a counterfeit debit or credit card”. However, all three types of offenses are regulated under a common article.

Although there is a consensus that an important deficiency has been eliminated by punishing these acts as a separate crime, there are different opinions in the doctrine regarding the place where the crime is regulated in the Law. In our study, we will both explain our views on these discussions and express some concrete suggestions regarding the article title of the offense.

Keywords: Debit or credit cards, misuse, unfair advantage, fraud

GİRİŞ

TCK’nın 245. maddesine baktığımızda üç farklı suçun düzenlendiğini görmekteyiz. Birinci fıkrada “gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması”, ikinci fıkrada “sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçu”, üçüncü ve son fıkrada ise “sahte banka veya kredi kartını kullanarak yarar sağlama suçu” düzenlenmiştir. Tek bir maddede üç farklı suç tipi düzenlenmiş olmakla birlikte bu suçlar farklı hukuki değerleri korumaktadır¹. Birinci fıkrada düzenlenen suç malvarlığı değerlerini korumakta iken, iki ve üçüncü fıkralardaki suçlar daha çok banka veya kredi kartlarının gerçek olduğuna ilişkin toplumda bulunan güveni korumaktadır.

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanıma ilişkin fiillerin müstakil suç olarak ihdasının önemli bir gereklilik olduğuna dair doktrinde bir tartışma bulunmamakta iken, suçun düzenlendiği yere ilişkin bazı eleştiriler mevcuttur.

Tarihsel süreçte suçların tasnifinde esas alınan farklı kriterler söz konusudur. Bu kriterlerden önem arz edenlerden bir tanesi de suçun hukuki konusu kriteridir². Buna göre her suçun bir hukuki konusu vardır ve bu, bizatihi suçun ihlal ettiği şeydir. Suçların hukuki konularına göre tasnifi objektif bir karakter taşıdığından büyük önemi haizdir³.

Doktrinde *Toroslu*’ya göre, suçların tasnifinde kriter olarak suçun hukuki konusunun esas alınması klasik mektebin eseridir⁴. Müellife göre, suçun hukuki konusu

¹ Güneş Okuyucu Ergün, ‘Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması’ (2013) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan) 1065, 1067.

² Hukuki konu terimi yerine doktrinde farklı terimler de kullanılmaktadır. Örneğin Ünver, hukuksal değer ifadesini kullanmakta ve hukuksal değer kavramının, kendisiyle sıkı ilişki içinde bulunan kavramlar olan hukuki yarar, hukuksal değer objesi, normun ratio legisi gibi kavramlardan ayrılması gerektiğini belirtmektedir. Terimler arasındaki ayrımlara ilişkin açıklamalar için bkz Yener Ünver, *Ceza Hukukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer* (Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003) 110-111. Terim ve kavram tartışmalarına ilişkin için ayrıca İbid 46 vd. Müellif bu farklı terimlerden “hukuksal değer” terimini kullanmayı tercih etmektedir. Bkz. İbid 56.

³ İbid 795-796.

⁴ Nevzat Toroslu, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukukî Konusu* (Sevinç Matbaası, Ankara 1970) 72.

sadece kanun koyucunun kanunu tanzim ederken nazara aldığı teknik bir kriter olmayıp, özel hükümler kısmında yer alan suçların sistematik olarak incelenebilmelerini sağlayan ilmi prensibi de teşkil eder⁵. Suçların tasnifi yalnızca yasama tekniği yönünden değil, aynı zamanda ve özellikle ilmi yönden büyük önem ifade eder. Özellikle ceza normunun yorumu ve hududu söz konusu olduğunda etkisini daha çok hissettirir⁶. Normun mana ve şumulunun doğru tespiti yine normun hukuki konusunun veya başka bir deyişle gayesinin tespiti ile mümkün olabilir⁷.

Doktrinde Ünver'e göre de hukuksal değer yalnızca ilgili ceza normunun yorumunu ilgilendiren bir husus olmayıp suçların gruplandırılmasına esas teşkil eden ve böylece ceza hukukunu görecelik tehlikesinden kurtaran yegâne ölçüttür⁸.

Kanun koyucular suçları sistematik olarak yerleştirirken kural olarak korunan hukuki değeri göz önüne almakta ve bölüm düzenlemelerini buna göre yapmaktadır. Örneğin, “kişilere karşı suçlar, malvarlığına karşı suçlar, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar, bilişim alanında suçlar” gibi. Ancak yukarıda da ifade ettiğimiz gibi banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin fiilleri cezalandıran ilgili maddede (m. 245) düzenlenen suçların koruduğu hukuki değerler farklı olmasına rağmen hüküm, bilişim alanında suçlar başlığı altında ve tek bir maddede düzenlenmiştir⁹.

Doktrinde suçun malvarlığına karşı suçlar başlığı altında mı yoksa bilişim alanında suçlar başlığı altında mı düzenlenmesi gerektiğine ilişkin farklı görüşler vardır. Bununla birlikte bazı görüşler bunlardan daha farklı olarak suçun özel bir Kanun olan “5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Kanun'da” düzenlenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi Kanun koyucu bu suçları her ne kadar tek bir hüküm altında ihdas etmiş olsa da esasen bu maddede düzenlenen üç farklı suç tipi vardır. Bu bağlamda ifade edecek olursak ilk fıkrada düzenlenen suç daha çok hamilin malvarlığına ilişkin değerleri korumakta iken, ikinci fıkrada düzenlenen suç sahtecilik suçunun özel bir görünüm şeklini oluşturmakta olup sahte bir banka veya kredi kartı üretilmesini ve piyasaya sürülmesini yasaklamaktadır. Burada henüz herhangi bir zarar tehlikesi doğmuş değildir. Üçüncü fıkradaki suç ise sahte bir banka veya kredi kartıyla haksız yarar sağlamayı cezalandırmaktadır.

⁵ İbid 282.

⁶ İbid 81.

⁷ İbid 82.

⁸ Ünver (n 2) 795. Kanun koyucular suçları düzenleyip sistemleştirirken hukuksal değer in gördüğü fonksiyon ve öneminden hareket ederler suçların gruplandırılması konusunda hangi ölçütün esas alınacağı hususunda farklı görüşler olsa da bugün egemen olan görüş, gruplaştırma ölçütü olarak hukuksal değeri esas almaktadır. İbid 796. Hukuksal değerin saptanmasına ilişkin görüşler için bkz. İbid 800.

⁹ Berrin Akbulut, *Bilişim Alanında Suçlar* (2. Baskı, Adalet Yayınevi 2017) 107–108.

Çalışmamızda öncelikle kısaca bilişim ve bilişim suçu kavramlarını tanımlayacağız, ardından mukayeseli hukukta banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin fiillerin ceza kanunlarında nasıl ve nerede düzenlendiğini inceleyeceğiz akabinde doktrindeki farklı görüşleri değerlendirip kanaatimizi ortaya koyacağız.

I. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU HAKKINDA GENEL BİLGİLER

765 sayılı TCK’da banka veya kredi kartlarıyla haksız yarar sağlama eylemlerine ilişkin müstakil bir düzenleme bulunmamaktaydı¹⁰. Doksanlı yılların sonlarında özellikle banka ve kredi kartı sayısının katlanarak artması ve toplumun geniş kesimlerinin bu ürünleri kullanmaya başlamasıyla birlikte malvarlığına karşı klasik suçların banka veya kredi kartı kullanılarak işlenmesi halinde nasıl bir cezalandırma cihetine gidilmesi gerektiği hem doktrinde hem de uygulamada sıklıkla tartışılmaya başlanmıştı. Bunun üzerine 765 sayılı TCK’ya 06/06/1991 tarihinde eklenen 525/b maddesi ile “*bilişim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı yarar elde edilmesi suçu*” ihdas edildi ve konu kısmen de olsa çözüme kavuşturulmaya çalışıldı¹¹. Ve bu düzenleme ile birlikte mevzuatımızda ilk defa bilişim alanında suçlar düzenlenmiş oldu¹². Bahsi geçen maddenin ikinci fıkrası şu şekildeydi: “*Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve iki milyon liradan yirmi milyon liraya kadar ağır para cezası verilir*”¹³. Bununla birlikte, getirilen bu hükmün mevcut sorunlara çözüm getirdiğini söylemek pek mümkün değildi.

Ülkemizde banka ve kredi kartlarının kullanımının yaygınlaşması ve bankacılık sistemlerinin ilerlemesi doksanlı yılların sonlarına doğru gerçekleşmiştir. Banka veya kredi kartlarının şifrelerinin kırılarak başkasının hesabına para transferi veya harcama yapılması eylemlerinde bu kartlar adeta bir kilit gibi düşünülmekte, failin eylemi de bu kilidi kırarak saklı bulunan malı alma gibi değerlendirilmekteydi¹⁴.

¹⁰ Yavuz Erdoğan, *Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları* (Legal Yayıncılık 2012) 291.; Şahin Altuğ, ‘Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması’ [2021] Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 1, 5; Ali Karagülmez, *Bilişim Suçları Ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri* (3. Baskı, Seçkin Yayıncılık 2011) 130.

¹¹ Veli Özer Özbek, Koray Doğan and Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Genişletilmiş ve güncellenmiş 18 baskı, Seçkin 2023) 1021. 765 sayılı TCK’nın bu hükmünün 5237 sayılı TCK’nın 245. maddesinin karşılığı olduğu şeklindeki görüş için bkz. Şaban Cankat Taşkın, *Bilişim Suçları* (Beta 2009) 59. Özbek, Doğan and Bacaksız (n 3) 1021; Karagülmez (n 2) 142.

¹² Bülent Yenigün, *Uygulamada Ve Yargıtay Kararlarında Doğrudan Bilişim Suçları* (Türkiye Adalet Akademisi Yayınları 2021) 1. Cengiz Apaydın, ‘Başkasına Ait Gerçek Bir Banka Veya Kredi Kartını Kart Sahibinin Rızası Olmaksızın Kullanmak Veya Kullandırmak’ (2020) Cilt: 15 Terazi Hukuk Dergisi 998, 999.

¹³ Bu düzenlemeye yöneltilen eleştiriler için bkz. Akbulut (n 2) 103., dn. 274, 275. Ayrıca bkz. ibid 102.

¹⁴ Ziya Koç, *Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması* (Adalet Yayınevi) 73. “8-10 Ekim 1999 tarihlerinde Bolu-Abant’ta düzenlenen Hukuki Açından Banka ve Kredi Kartları Sempozyumuna katılan Prof. Dr. K. Bayraktar özetle “*Kredi Kartının anahtara benzetilmesi ve sair alet*

Bu sebeple başkasına ait banka veya kredi kartları ile haksız çıkar sağlama eyleminin yukarıda yer verilen 525/b maddesinin 2. fıkrasında yer alan bilişim suçunu mu yoksa hırsızlık suçunu mu oluşturacağı uygulamada tartışılmaktaydı¹⁵. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bu konuda verdiği karara kadar da uygulamada farklı yaklaşımlar söz konusuydu. Nihayetinde Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bu konuda verdiği iki emsal karar, uygulamayı bir noktada yeknesaklaştırmaya başladı. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 6-62/72 sayı ve 11.04.2000 tarih¹⁶ ile 6-30/57 sayı

inde düşünülmesi mümkün değil, çünkü bir anahtarın sahip olduğu maddi imkan ile kredi kartının imkanı birbirinden farklı, birinde şifre kullanıyorsanız kredi kartını basit bir anahtara benzetmek mümkün değil” şeklinde görüş belirtmiştir.” Yarg. CGK., 11/04/2000, 6-62/72 sayılı karar metninden alınmıştır.

¹⁵ Murat Volkan Dülger, *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku* (Gnşlm ve güncellenmiş 8 bsk, Seçkin 2020) 367; Mehmet Emre Yıldız, *Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu* (Adalet Yayınevi 2015) 8. Tartışmalar için bkz. Muammer Ketizmen, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları* (Adalet Yayınevi 2008) 158. “Önceden aldıkları karar doğrultusunda ortak suç işleme kastı ile birlikte hareket eden sanıkların, sahte kimlikler ile Dışbank’tan 1'er Akbank şubelerinden ikiye ve Garanti Bankasından üç adet kredi kartı alıp, bu kartlarla hem ATM makinesinden nakit para çekmek hem de alışveriş yapmak suretiyle haksız kazanç sağlamak şeklinde oluşan eylemlerinin kül halinde TCK’nun 504/1.madde ve fıkrasında öngörülen tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla zincirleme dolandırıcılık suçunu oluşturduğunu kabul eden mahkemenin takdirinde bir isabetsizlik görülmediğinden telnğnamedeki ATM makinalarından para çekme fiillerinin 525/b-2 maddesine girdiğine yönelen bozma düşüncesine iştirak edilmemiş, sanıklar hakkında TCK.nun 522.maddesinin uygulanması sırasında hesap hatası sonucu eksik ceza tayini ve sahte nüfus cüzdanı talep belgeleri ile nüfus müdürlüğüne başvurarak nüfus cüzdanı almaktan ibaret eylemlerinden dolayı TCK.nun 350/1-3, 80. maddeleri gereğince uygulama yapılması gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizlikleri aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır”. Yarg. 11. CD., 14/04/2005, 1024/1909.

¹⁶ “Kısaca ATM olarak da adlandırılan Automated Teller Machine sisteminin işleyiş biçimine gelince, bu sistemin kullanılabilmesi için iki unsura gereksinim vardır, bunlardan birincisi kart diğeri ise kullanıcı şifresidir. Bu iki araca sahip olmadan, bir bilgi işlem biriminin parçası olan ve ana sisteme bağlı bulunan ATM makinelerini kullanma olanağı yoktur. Belirtilen karta ve şifreye sahip olan kişi, kartı makineye takıp şifreyi de yazdıktan sonra işlem sürecini başlatabilir. Ancak, kartı elinde bulunduran kişinin makine vasıtasıyla sisteme verdiği komutların yerine getirilebilmesi için ana kumanda merkezinin de bu komutları onaylaması gerekmektedir. Örneğin nakit para çekilmek istendiğinde hesapta para yoksa veya günlük çekme limiti dolmuş ya da herhangi bir nedenle hesap ana merkez tarafından kullanıma kapatılmışsa işlem, komut onaylanmayacağından yapılamaz. Bu olgu da gösteriyor ki ATM makineleri bir bilgi işlem sisteminin ünitesidir. Yine, sistemi harekete geçirmede kullanılan kartların geleneksel hırsızlık suçları bakımından sair alet olarak kabul edilmesi de olanaklı değildir. Gelişen teknoloji ürünü olsalar da bu kartlar şifre olmadan kullanılamazlar, diğeri bir söylemle sistemi tek başına harekete geçiremezler. Sistem harekete geçirilemeden bundan bir yarar sağlanması da söz konusu edilemez. Burada bilgisayar sisteminin harekete geçirebilen kartlar ile belirli bir yere girilmesi için kullanılan diğeri kartların, fonksiyonları itibariyle yek diğeri benzemediği de belirtilmelidir. Ayrıca anahtar benzeri sair bir aletten söz edebilmek için mantıken bir kilitin de bulunması gereklidir. Bu bakımdan da ATM makinelerinde kullanılan kartları sair alet olarak saymaya olanak yoktur. Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın üç farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlaması eylemi, Türk Ceza Kanununun 493/2. madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgilerini otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturur”. Yarg. CGK.,

ve 10.04.2001 tarihli¹⁷ kararları ile sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın üç farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlaması şeklindeki eylemlerin, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu

11.04.2000, 6-62 /72. Karar için bkz. <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/cgk-2000-6-62.htm>
E.T.12/12/2024.

- ¹⁷ “Bilgisayar kullanımının ağırlıklı olarak ekonomi alanına girmesi nedeniyle Amerika’da 1960’lı, Avrupa’da ise 1970’li yıllarda kuramsal ve uygulama boyutlarında (bilgisayar suçları) ile ilgilenilmeye başlanmış, birçok devlet iç hukuklarında bu konuya ilişkin yasal düzenlemeler yapmış, ancak gelişen teknoloji ve konunun karmaşıklığı karşısında düzenleme biçiminde ortak bir sisteme ulaşamamışsa da, başlıca 2 sistem izlendiği görülmektedir. Bunların birincisinde, bilgisayar suçları koruduğu hukuki yarar itibarıyla, geleneksel suç tipi olarak tanımlanan (örneğin; hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik ve nas-ı ızzar gibi) belirli suç tiplerinden hangisiyle benzeşiyorsa, o geleneksel suç tipleriyle aynı bölüme yerleştirilmiştir. Başka bir deyişle, bilgisayarla işlenen dolandırıcılık suçu geleneksel dolandırıcılık suçu ile, bilgisayarla işlenen sahtecilik suçu ise geleneksel sahtecilik suçları ile aynı bölümde düzenlenmiştir. İkinci sistemde ise, hızla gelişen sibernetik evrimi dikkate alınmış, bilgisayar yoluyla yahut bilgisayara karşı gerçekleştirilen ve zaman içinde sayı ve nitelik olarak geliştiği ve önceden öngörülmesi zor biçimde çeşitlendiği görülen hukuka aykırılık yöntemleri de göz önünde tutularak, bilgisayar suçlarının geleneksel suç tiplerinden bağımsız ve tamamen ayrı suç tiplerini oluşturduğu kabul edilmiş, bunların ayrı yasalarda yahut ana kod niteliğindeki genel ceza yasalarında, ancak geleneksel suç tiplerinden farklı bölümlerde düzenlenmesi yoluna gidilmiştir. İkinci sistemden etkilenen Ceza Yasamıza, 14.6.1991 tarihinde yürürlüğe giren 3756 sayılı Yasa ile 525. maddeden sonra gelmek üzere Bilişim Alanında Suçlar başlıklı on birinci bab eklenmiş olup, bu husus Yasanın gerekçesinde suçların uygulamada kolaylık sağlamak üzere ayrı bir bölümde toplanması tercih edilmiştir şeklinde açıklanmıştır. Ceza Yasamızın bu Bab’da yer alan 525/a maddesinde program veri ve diğer unsurları hukuka aykırı olarak ele geçirmek, bunları başkasına zarar vermek amacıyla nakil ve çoğaltmak, 525 c maddesinde sahte bir belgeyi oluşturmak amacıyla sisteme veri veya unsur yerleştirmek yahut var olan veri veya unsuru tahrif etmek, tahrif edilmiş olduğunu bilerek kullanmak, 525/b maddesinin birinci fıkrasında başkasına zarar vermek veya kendisi yada başkasına yarar sağlamak amacıyla sistemi veya verileri tahrif etmek, sistemin işlemesine engel olmak veya yanlış işlemesini sağlamak, konumuzu ilgilendiren ikinci fıkrasında ise; bilgileri otomatik işleme tâbi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak eylemleri cezai yaptırım altına alınmıştır. TCY’nın geleneksel nitelikli hırsızlık suçuna ilişkin 493/2. maddesinde de taklit anahtar, sair alet veya sahibinin terk ettiği veya kaybettiği anahtarları elde ederek yahut haksız yere elde bulundurulmuş asıl anahtarla bir kilidin açılması suretiyle hırsızlık suçunun işlenmesi yaptırım alma ve öğretide bir kilidi açan her türlü aletin (görünümü ve özelliği ne olursa olsun) sair alet olarak değerlendirilmesi gerektiği kabul edilmektedir. Kısaca ATM olarak da adlandırılan Automated Teller Machine sistemi ise, önceleri yalnızca hafta sonları ve bankaların kapalı olduğu zamanlarda kişilerin para çekmelerini sağlamak üzere tasarlanmış “otomatik vezne” olarak adlandırılan bir makine iken, teknolojik gelişmelere paralel olarak günümüzde bankacılık faaliyetlerinin hemen tümünün gerçekleştirilmesine olanak sağlayan, ana sisteme bağlı ve çok geniş bir alana yayılmış olan bilgi işlem biriminin parçası haline gelmiştir. Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın iki farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlaması eylemi, TCY’nın 493/2. madde ve fıkrasındaki suç değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturur.” Yarg. CGK., 10.04.2001, 6-30/57. Bkz. <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/cgk-2001-6-30.htm>

oluşturacağına karar verilmişti¹⁸. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, banka veya kredi kartlarının hırsızlık suçu bağlamında bir kilidin açılmasını sağlayan bir anahtar ya da sair bir alet olarak kabul edilemeyeceğini, bir anahtarın sahip olduğu imkân ile kredi kartı ve şifresinin sahip olduğu imkanın kıyaslanamayacağını, ATM'lerin bir bilişim sistemi ürünü olduğunu ve kart sokulup şifresi girildikten sonra ancak işlem yapılabilirdiğini belirtmiştir. Bu kararlardan sonra banka veya kredi kartının kötüye kullanılması fiillerinin bu kapsamda (765 s. TCK m. 525b/2) değerlendirilmesi hususundaki tartışmalar azalmış olsa da¹⁹, kartın ele geçiriliş veya kullanım biçimlerine göre eylemin dolandırıcılık suçu mu yoksa bilişim alanında işlenen suç mu olduğu, ayrıca failin kül halde tek bir suçtan mı yoksa kartın ele geçiriliş şekli de ayrı bir suç teşkil ediyorsa bu suçtan da ayrıca mı cezalandırılacağı hususunda tartışmalar devam etmekteydi²⁰. Hatta belirtmek gerekir ki, TCK'daki 245. madde düzenlemesi yapılırken “*her ne suretle olursa olsun*” ifadesi kartın ele geçiriliş şeklinin ayrıca suç teşkil etmesi halinde gerçek içtima uygulanacağını belirtmek ve bilhassa bu tartışmaları sonlandırmak amacıyla Kanun'a eklenmiştir.

O dönemdeki kararlarda görüldüğü üzere başkasına ait banka veya kredi kartı kullanılarak haksız yarar sağlanması şeklinde tezahür eden eylemler bazen hırsızlık suçu kapsamında görülmekte, bazen ise bilişim sistemlerini kullanmak suretiyle haksız çıkar sağlama suçu kapsamında mütalaa edilmekteydi. Esasen o dönemden beri bu suçla ilgili tartışmaların tarihselliğini gözlemlemek bakımından bu kararlara işaret edilmiştir.

¹⁸ Kararların değerlendirmesi için bkz. Yüksel Günarslan, *Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu* (1. bs, Seçkin 2017) 217.; Erdoğan (n 3) 291; Dülger (n 9) 368; Koç (n 8) 74.

¹⁹ “Dolandırıcılık suçunda unsur olan hile ve desisenin, gerçek kişiye yönelmesi ve hataya düşürülerek kendi veya bir başkasının mal varlığı aleyhine, sanık veya bir başkasının lehine bir işlemde bulunmaya yöneltilmesi ve bu işlem sonucunda sanığın kendine veya başkalarının yararına haksız bir menfaata sağlanması gerekir. Sonuç olayda 5 yıl öncesine kadar madencilikle iştigal eden bir firma sahibi olan sanık Mehmet Akar'ın işlerinin bozulması üzerine haciz işlemlerinden kurtulmak için formalite olarak eşi olan diğer sanıktan boşanıp birlikte fikir ve eylem birliği içerisinde sanık Suzan Özışık'a ait olan Sevgi Saat ve Gıda Firmasına 18.09.2001 tarihinde Akbank'tan P.O.S. cihazı olan sanıkların, kendilerine internet bankacılığı hizmetinin verildiği 08.10.2001 günü saat 18:22-20:23 arası P.O.S. cihazından temin ettikleri yabancı bankaya ait kredi kartını geçirmek suretiyle alışveriş yapılmadığı halde yapılmış gibi gerçeğe aykırı olarak toplam 188 slip üreterek 09.10.2001 günü saat 06:35'de internet aracılığıyla %4 komisyon düşüldükten sonra 8.952.000.000 liranın firma hesabına aktarıldığı saat 07:56 da da internet aracılığıyla sanık Mehmet Akar'ın şahsi hesabına geçirildiği P.O.S. cihazının, alındığı tarihten suç tarihine kadar hiç kullanılmayıp, internet bankacılığı hizmetinin alındığı gün, banka ile yapılan American Express Kartlı Ödemeler Sözleşmesinin, sair hususlar başlıklı 6 ve P.O.S. işlemiyle ilgili kurallar başlıklı 8. maddeleri hükümlerine aykırı olarak suça konu kredi kartıyla 1.920.000.000, 900.000.000 ve 500.000.000 liralık başarısız provizyon girişimlerinde bankayı arayın uyarısına aldırınmayarak yasadışı işlemine rağmen slip bölmesi yapılarak 188 adet slip üretilmesi ve bunlardan 185 adedinde imza bulunmadığının anlaşılması karşısında gerçek kişiye yönelik bir hile ve desise bulunmadığından yüklenen dolandırıcılık suçunun yasal unsurları itibarıyla oluşmadığı ve sanıkların eylemlerinin bir bütün halinde TCK.nun 525/b-2, 80. maddelerinde öngörülen bilişim suçunu oluşturup sübut bulduğu gözetilmeden yazılı şekilde isabetsiz gerekçe ile beraatlerine hükmolunması”, Yarg. 11.CD., 31/05/2005, 7485/3074.

²⁰ Dülger (n 9) 367; Koç (n 8) 74.

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması fiillerinin müstakil suç olarak ihdası ilk kez, TCK'nın 2003 tarihli tasarısında karşımıza çıkar. Tasarının “*banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması*” başlıklı 350. maddesi şu şekildedir: “*Başkasına ait veya diğer bir kişiye verilmesi gereken bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına haksız yarar sağlarsa üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ve beş milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır. Aynı fiil bir banka veya kredi kartını tahrif ederek veya bunu sahtecilik suretiyle meydana getirerek işlendiğinde faile birinci fıkra gereğince verilecek ceza üçte bir oranında artırılır*”.

TCK m. 245'teki güncel düzenlemeyle 2003 tasarısındaki düzenleme karşılaştırıldığında, tasarıda banka veya kredi kartının kötüye kullanılarak haksız yarar elde edilmesine ilişkin tek bir suç düzenlendiğini, eylemin sahte olarak meydana getirilen veya tahrifat yapılarak üretilen kartlarla işlenmesi halinin daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak benimsendiği söylemek mümkündür. Üstelik güncel düzenlemeden farklı olarak tasarıda, “sahte bir banka veya kredi kartı üretmek, devretmek, satın almak veya kabul etmek” şeklinde bağımsız bir suç tipi mevcut değildir. Bu noktada tasarı, mevcut düzenlemeye göre eksiktir.

Öğreti ve uygulamadaki tartışmaları sonlandırmak amacıyla 5237 sayılı TCK'nın 245. maddesinde, Yargıtay'ın yukarıda değindiğimiz Ceza Genel Kurulu kararları da dikkate alınarak banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması fiilleri müstakil bir suç olarak düzenlenmiştir²¹. Nitekim gerekçede bu husus “*aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legislerinin tümünü de içeren bu fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç haline getirilmeleri uygun görülmüştür*” şeklinde vurgulanmıştır. İhdas edilen bu hükümle, banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması yoluyla kart hamilleri veya bankalar aleyhine, kişilerin haksız yarar elde etmeleri önlenmek istenmiştir²². Hüküm, bilişim alanında suçlar başlığı altında düzenlense de, madde gerekçesinden görüleceği üzere kanun koyucu bu suçun hırsızlık, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçu gibi malvarlığına karşı işlenen klasik suçlar ile sahtecilik suçlarının haksızlık içeriklerinin bu suçta bulunduğunu belirtmiştir.

²¹ Dülger (n 9) 368; Erdoğan (n 3) 291.

²² <https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d22/c059/tbmm22059119ss0664.pdf>
Dülger (n 9) 368.

5237 sayılı TCK'nın 245 inci maddesinde üç farklı suçun düzenlendiğini ve bu suçlara farklı cezaların öngörüldüğünü söyleyebiliriz²³. Söz konusu suçlar şu şekilde sıralanabilir²⁴:

- “Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu (TCK m. 245/1)”
- “Sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etme suçu (TCK m. 245/2)”
- “Sahte bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlama suçu (TCK m. 245/3)”

II. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNUN BİLİŞİM SUÇU OLUP OLMADIĞI MESELESİ

A. Genel Olarak

Bilişim alanındaki suçlarla ilgili mukayeseli hukuktaki düzenlemelere bakıldığında temelde iki yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Bazı ülke kanun koyucuları bilişim ile ilgili suçları ayrı ve özel bir kanun çıkartmak suretiyle düzenlemekte iken (Amerika Birleşik Devletleri veya İngiltere gibi) bazı devletler (Almanya, Fransa, İspanya) ise ayrı ve özel bir yasa yapmak yerine mevcut ceza kanunları içerisinde uygun bir bölümde bu eylemleri cezai müeyyide altına alma yoluna gitmektedir²⁵. Bizim ülke uygulamamızda ikinci anlayış tercih edilmiş, bilişim suçlarına ilişkin ayrı özel bir kanun çıkarılması yerine mevcut ceza kanunumuzun uygun bir bölümünde bu suçlara yer verilmiştir²⁶.

²³ Mahmut Koca and İlhan Üzülmüş, *Türk ceza hukuku genel hükümler* (Gözden geçirilmiş ve güncellenmiş, 16 baskı, Seçkin 2023) 1025; Erdoğan (n 3) 295.

²⁴ Özbek, Doğan and Bacaksız (n 4) 1022; Günarslan (n 12) 59; Yıldız (n 9) 101. Kazuistik bir mahiyet arz etmesi nedeniyle bu suçun 5237 sayılı TCK'da düzenlenmesi gereksiz ise de uygulamada ortaya çıkan farklılıkların giderilmesi ve hukuk güvenliğinin sağlanması adına Kanunda böyle bir hükme yer verilmesi isabetli olmuştur. Görüş için bkz. Yener Ünver, 'Türk Ceza Kanunu'nun Ve Ceza Kanunu Tasarısı'nın İnternet Açısından Değerlendirilmesi' (2011) 59 Journal of Istanbul University Law Faculty 51, 126.

²⁵ Ayhan Önder, *Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanındaki Suçlar* (Filiz Kitabevi 1994) 505; Akbulut (n 2) 90.

²⁶ Yargıtay Ceza Genel Kurulu da bu hususa dikkat çekmektedir: “Uyuşmazlığın çözülmesinde sağlıklı bir hukuki sonuca ulaşılabilmesi için öncelikle bilgisayar suçluluğunun tarihsel gelişimi ile Ceza Yasamızdaki konuya ilişkin düzenleme üzerinde durulmalı, sonrada sistemin işleyiş biçimi ile öğretilerdeki görüşler ele alınıp birlikte değerlendirilmelidir. Bilgisayar kullanımının ağırlıklı olarak ekonomi alanına girmesi nedeniyle Amerika’da 1960’lı Avrupa’da ise 1970’li yıllarda kuramsal ve uygulama boyutlarında (bilgisayar suçları) ile ilgilenilmeye başlanmış, birçok Devlet iç hukuklarında bu konuya ilişkin yasal düzenlemeler yapmış, ancak gelişen teknoloji ve konunun karmaşıklığı karşısında düzenleme biçiminde ortak bir sisteme ulaşılammışsa da, başlıca 2 sistem izlendiği görülmektedir. Bunlardan birincisinde, bilgisayar boyutu geleneksel suç tipleri olarak belirtilen belirli suç kalıpları (örneğin, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik gibi) içerisine yerleştirilmiş, Yasamızın esinlendiği ikinci sistemde ise hızla gelişen siberetik evrimi ile gerçekleşme metot ve

5237 sayılı TCK'da “*banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu*” 245. maddede “*bilişim alanında suçlar*” bölümünde (10.bölüm) düzenlenmiştir. Doktrinde bu fiillerin müstakil bir suç olarak düzenlenmesi zorunluluğu konusunda görüş birliği olsa da, suçun koruduğu hukuki değer ve dolayısıyla sistematik açıdan TCK'daki yeri tartışmalı bir konudur. Bankaların bilişim sistemleri, ATM'ler, banka veya kredi kartı ödeme sistemleri kullanıldığı için bu suçun bilişim suçları bölümü altında mı yoksa tıpkı hırsızlık, dolandırıcılık ya da güveni kötüye kullanma suçlarında olduğu gibi bu suçun da ağırlıklı olarak koruduğu hukuki değer malvarlığı değerleri olması dolayısıyla, malvarlığına karşı suçlar bölümü altında mı düzenlenmesi gerektiği hususu öteden beri tartışmalıdır. Sadece öğretilde değil, uygulama bakımından da bu tartışmalar söz konusudur. Ağırlık kazanan görüşler bu iki yönde tezahür etmekle birlikte, suçun özel bir Kanun olan 5464 sayılı BK-KK'da düzenlenmesi gerektiğini savunan görüşler de vardır.

Kanun koyucu 245. maddenin gerekçesinde “*aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legislerinin tümünü de içeren bu fiillerin duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla bağımsız suç haline getirilmeleri uygun görülmüştür*” demektedir. Gerekçeden görüleceği üzere bu suç, her ne kadar bilişim alanında suçlar başlığı altında düzenlense de ilk bakışta daha çok malvarlığına karşı işlenen suç intibai uyandırmaktadır. Bununla birlikte tartışmayı derinleştirmek adına çalışmamızın devamında konuyu daha ayrıntılı inceleyeceğiz.

B. Bilişim Suçu Kavramı

Sözlük anlamı olarak bilişim “*teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullanılan ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi*” olarak tanımlanabilir²⁷. Bilişim sözcüğünün kaynağı aynı kökten gelmekte olan Fransızca *informatique* sözcüğüdür²⁸. Zaman zaman bu kelime Türkçe'ye enformasyon olarak da çevrilmiştir²⁹. Ancak sonradan bu yabancı kökenli sözcük kullanımı terk edilerek bilişim sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır³⁰.

usulleri de nazara alınarak bilgisayar suçlarının geleneksel suç tiplerinden bağımsız ayrı suçları oluşturduğunun kabulü ile buna göre ayrı bir düzenlenme yapılması yoluna gidilmiştir. Bu husus yasanın gerekçesinde suçların uygulamada kolaylık sağlamak üzere ayrı bir bölümde toplanması tercih edilmiştir şeklinde açıklanmıştır”. Yarg. CGK., 11/4/2000, 6-62/72.

²⁷ <https://sozluk.gov.tr/>

²⁸ Recep Yılmaz Yazıcıoğlu, ‘Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirilmesi’, (2005), 2(2), Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 403.

²⁹ A Caner Yenidünya and Olgun Değirmenci, *Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları* (1. bsk, Legal Yayıncılık 2003) 4.

³⁰ Dülger (n 9) 66. Bilgi vermek kökeninden gelen informatique sözcüğü yerine bilgi kökeninden gelen bilişim sözcüğünün kullanılması daha uygun bir seçim olmuştur. ibid.. Fransız akademisi tarafından 1967 yılında ortaya çıkan yeni bilim dalını tanımlamak amacıyla kabul edilen bilişim

Bilişim kavramı hukukçular tarafından birbirinden çok da farklı olmayacak şekilde tanımlanmıştır. Buna göre, bilişim, insanların teknik, ekonomik, siyasal ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı bilginin, özellikle bilgisayar aracılığıyla düzenli ve akılcı biçimde işlenmesi, yeniden üretilmesi, bilginin bilgisayarda depolanması ve kullanıcıların erişimine açık bulundurulması bilimidir³¹. Tanımda her ne kadar bilgisayar ifadesi geçse de bilişim sistemleri bilgisayarlarla sınırlı olmayıp bilgisayarın bazı özelliklerini yerine getiren akıllı cep telefonları, cep bilgisayarları, güvenlik araçları, POS cihazları, ATM'ler ve bazı ev aletleri de bilişim suçlarına konu olabileceklerdir.

Bilişim kavramına ceza mevzuatımızda ilk kez 1989 tarihli “Türk Ceza Kanunu Ön Tasarısında” rastlanmaktadır³². Ön tasarının 342. maddesinin gerekçesinde, bilişim alanı, “*bilgileri toplayıp depo ettikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma sistemlerinden oluşan alan*” olarak tanımlanmıştır. 1997 ve 2000 tarihli TCK tasarılarının gerekçesinde de bilişim sistemi “*verileri toplayıp, yerleştirdikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma imkanı veren manyetik sistemler*” olarak tanımlanmıştır³³. 765 sayılı TCK’nın bilişim alanında suçları düzenleyen 525a ile 525d arasındaki madde metinlerinde bilişim ifadesi yer almasa da, bu suçların yer aldığı on birinci babın başlığı bilişim alanında suçlardır.

5237 sayılı TCK’nın “bilişim sistemine girme” başlıklı 243. maddesinin gerekçesinde ise bilişim sistemi açıkça tanımlanmıştır. Buna göre, “*verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tabi tutma olanağını veren manyetik sistemler*” bilişim sistemi olarak tanımlanmıştır.

Hangi suçların bilişim suçu olduğu konusunda üzerinde birlik sağlanan bir tanım bulunmasa da “Avrupa Ekonomik Topluluğu Uzmanlar Komisyonunun” Paris Toplantısında (Mayıs 1983) yaptığı tanım geniş kesimlerce kabul gören bir tanımdır. Buna göre, bilişim suçları “*bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemde gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranış*” şeklinde tanımlanmıştır³⁴.

Bilişim suçları bağlamında bizim uygulamamız bakımından Yargıtay Ceza Genel Kurulu doğrudan bilişim suçları (gerçek bilişim suçları) ve dolayısıyla bilişim suçları (bilişim bağlantılı suçlar) olarak ikili bir ayrım yapmakta ve TCK’nın

terimi, Türkiye’de ilk defa Prof. Dr. Aydın Köksal tarafından kullanılmıştır. Bkz. Aydın Köksal, *Adl Bilgisayar Olsun, Cumhuriyet Kitapları, Bilişim Yazıları*, (Cumhuriyet Kitapları Yayınevi, 2010) 411. Ayrıca bkz. Mesut Orta, ‘*Bilişim Suçları ve Elektronik Delillerin Toplanması, Muhafazası Değerlendirilmesi Sunulması*’ (Adli Bilişim), (Yetkin Yayınları, 2015) 48- 49.

³¹ Dülger (n 9) 68.; Emin Doğan Aydın, *Bilişim Suçları Ve Hukukuna Giriş* (1. bsk, Doruk yayımları 1992) 3.; Yenidünya and Değirmenci (n 23) 27.

³² Erdoğan (n 2) 6; Yenidünya and Değirmenci (n 22) 28; Orta (n 23) 76.

³³ Yenidünya and Değirmenci (n 23) 28; Vural Savaş and Sadık Mollamahmutoğlu (eds), *Türk Ceza Kanunu’nun yorumu* (3. bsk, Seçkin Yayınevi 1999) 5857..

³⁴ Özbek, Doğan and Bacaksız (n 4) 1021.

243, 244 ve 245. maddelerinde düzenlenen suçları doğrudan bilişim suçu; klasik suçların bilişim sistemlerinden yararlanılarak işlenmesini ise dolayısıyla bilişim suçları (m. 142/2-e, m. 158/1-f) olarak sınıflandırmaktadır³⁵. Bu bağlamda Yargıtay “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” suçunu doğrudan bilişim suçu olarak değerlendirmektedir.

C. Mukayeseli Hukuktaki Durum

Bilişim sistemlerine yönelik eylemler sınır aşan yapısı dolayısıyla hemen hemen bütün ülkeler tarafından çeşitli hukuki düzenlemelere konu olmuştur³⁶. Farklı ülkelerin düzenlemelerine bakıldığında bunların büyük çoğunluğunda “bilişim sistemi aracılığıyla dolandırıcılık, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, hırsızlık, sisteme yetkisiz girme, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi, sistemlerin kötüye kullanılarak haksız yarar sağlanması” gibi eylemlerin suç olarak düzenlendiğini görmektedir³⁷.

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu özelinde bakıldığında da, mukayeseli hukukta konunun farklı şekillerde ele alındığını, bazı ülke uygulamalarında tıpkı bizde olduğu gibi, bu fiillerin müstakil bir suç olarak ihdas edildiğini, bazılarında ise, müstakil bir düzenleme yerine, konunun sahtecilik, dolandırıcılık gibi temel suç tiplerinde ele alındığını görmektedir. Yine bazı ülkelerde gerçek bir banka veya kredi kartını kullanarak haksız bir yarar sağlanması eylemi mülkiyete karşı suçlar bölümünde düzenlenmiş iken, bu kartlarda sahtecilik yapma eylemi ise ilgili kanunların sahtecilik bölümünde düzenlenmiştir. Bizim Kanunumuzda ise bu suç tipleri aynı madde altında, 245.maddede ve bilişim alanında suçlar başlığı altında düzenlenmiştir. Bu bakımdan özellikle korunan hukuki değer bağlamında mukayeseli hukukta farklı düzenleme ve kabullerin söz konusu olduğunu söylemek gerekir. Bazı örnekleri inceleyecek olursak:

Örneğin Amerika Birleşik Devletleri’nde; Birleşik Devletler Yasası’nın (USC) ticaret, alım ve satım başlıklı 15.kısımında (*commerce and trade*) kredi kartlarının kötü niyetli olarak haksız menfaat temini maksadıyla kullanımı ve uygulanacak cezai yaptırımların düzenlendiği 1644. madde hükmü bulunmaktadır (15 USC §1644)³⁸. Ülke uygulamasında da sıklıkla karşılaşılan hüküm bu hükümdür³⁹. Bu suçta Amerikan kanun koyucusu, sahte, uydurma, değiştirilmiş, taklit edilmiş, kaybolmuş,

³⁵ Yenigün (n 6) 3.; Yarg. CGK, T. 25/05/2010, 25/123. Aynı yönde bkz. Yarg. CGK., T. 17/11/2009, 193/268; Yarg. 11. CD., 07.10.2009, 1616/11328.

³⁶ Dülger (n 9) 213.

³⁷ ibid; Akbulut (n 2) 89.

³⁸ Brian F Caminer, ‘Credit Card Fraud: The Neglected Crime’ (1985) 76 The Journal of Criminal Law and Criminology (1973-) 746, 750.

³⁹ Güncel Yasa metni için <https://uscode.house.gov/view.xhtml?req=%22credit+card%22&f=treesort&fq=true&num=33&hl=true&edition=prelim&granuleId=USC-prelim-title15-section1644> et. 29/09/2024. ibid 751. Ayrıca bkz. Koç (n 8) 42.

çalınmış veya hileli yollarla elde edilmiş bir kredi kartının kullanılarak menfaat elde edilmesini cezalandırmaktadır⁴⁰. Amerikan kanun koyucusu, başkasına ait bir kredi kartını çalarak, hileli bir şekilde ele geçirerek kötüye kullanma ile üzerinde sahtecilik yapılmış veya taklit edilmiş bir kredi kartının kötüye kullanılması aynı madde altında düzenlemiştir. Hükmün düzenlendiği üst başlık ise ticaret, alım ve satım bölümüdür. Anglo-Amerikan hukuk sisteminin Kıta Avrupası hukuk sisteminden oldukça farklılık arz ettiğini de gözeterek, Amerikan düzenlemesinin, TCK'dan oldukça farklılık gösterdiğini söylemek gerekir. Örneğin TCK m. 245'te birinci fıkrada "her ne suretle olursa olsun" denilerek kartın ele geçiriliş veya elde bulunduruluş şeklinin önemli olmadığı vurgulanmakta iken ABD düzenlemesinde "kaybolmuş, çalınmış veya hileli yollarla elde edilmiş" bir kredi kartı denilerek kartın ele geçirilebilme şekilleri tek tek sayılmıştır. Yine kredi kartında sahtecilik veya taklidinin yapılması da aynı maddede cezalandırılmıştır.

Almanya örneğine baktığımızda ise Kıta Avrupası'nda bilişim suçları alanındaki ilk çalışma ve düzenlemelerin Almanya'da yapıldığını söylememiz gerekir⁴¹. Alman Ceza Kanunu'nun (*Strafgesetzbuch – StGB*)⁴² dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma başlıklı 22. bölümünde ve güveni kötüye kullanma suçu kapsamında 266b maddesi olarak düzenlenen "*çek ve kredi kartlarının kötüye kullanılması*" suçu ile para ve kıymetli damgalarda sahtecilik bölümünde düzenlenen "*ödeme kartlarında, çeklerde ve senetlerde sahtecilik*" başlıklı 152a maddesi ve "*garantili ödeme kartlarında ve Euro-çek formlarında sahtecilik*" başlıklı 152b maddesi; TCK'nın 245. maddesinde düzenlenen suçla benzer düzenlemeler içermektedir⁴³.

Alman Ceza Kanununun düzenleme sistematigi açısından bizden farklılık arz eden kısmı, bu düzenlemelerin, bilişim alanında suçlar başlığı altında ve tek bir

⁴⁰ 15 USC §1644: (a) Eyaletler arası veya dış ticareti etkileyen işlemlerde kartın kullanılması, kullanılmasına teşebbüs edilmesi veya bu amaçla komplo kurulması Eyaletler arası veya dış ticareti etkileyen bir işlemde bilerek sahte, uydurma, değiştirilmiş, taklit edilmiş, kaybolmuş, çalınmış veya hileli bir şekilde elde edilmiş bir kredi kartını kullanarak, herhangi bir yıllık süre içinde değeri 1.000 ABD Doları veya daha fazla olan para, mal, hizmet veya başka bir değerli şey elde eden veya kullanmaya teşebbüs eden veya komplo kuran kişi; veya
(b) Eyaletler arası ticarete kartın taşınması, taşınmasına teşebbüs edilmesi veya taşınması için komplo kurulması Sahte, uydurma, değiştirilmiş, taklit edilmiş, kaybolmuş, çalınmış veya hileli bir şekilde elde edilmiş bir kredi kartını, sahte, uydurma, değiştirilmiş, taklit edilmiş, kaybolmuş, çalınmış veya hileli bir şekilde elde edilmiş olduğunu bilerek, yasadışı veya hileli bir şekilde eyaletler arası veya dış ticarete taşıyan veya taşımaya teşebbüs eden veya komplo kuran kişi... 10.000 doları aşmayan para cezasına veya on yılı aşmayan hapis cezasına veya her ikisine birden çarptırılır. Şeklinde düzenlenmiştir.

⁴¹ Fatih S Mahmutoglu, 'Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından İnternet Süjelerinin Ceza Sorumluluğu' (2011) 59 Journal of Istanbul University Law Faculty 39, 43.

⁴² Alman Ceza Kanununun (Strafgesetzbuch – StGB) İngilizce çevirisi için bkz. https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html#p1542 e.t. 30/11/2022.

⁴³ Ali İhsan Erdağ, 'Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Ceza Hukukunda)' (2010) 14 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 275, 297. Ayşe Nuhoglu, *Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması* (Analiz Basım Yayın) 78–83.

hüküm içerisinde ele alınması yerine Kanunun farklı bölümlerinde ve ayrı hükümler içerisinde düzenlenmesinin söz konusu olmasıdır⁴⁴. Örneğin yukarıda izah ettiğimiz gibi TCK m. 245/1'e benzeyen düzenleme Alman Ceza Kanununun "dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma" suçu başlıklı 22. bölümünde düzenlenmiş iken⁴⁵, ödeme kartlarında sahtecilik fiillerini cezalandıran Alman Ceza Kanununun 152a maddesi ise "para ve kıymetli damgalarda sahtecilik" bölümünde düzenlenmiştir⁴⁶. Alman doktrininde, bu suçun nakit olmadan yapılan ödeme işlemlerinin güvenliğini ve işlevselliğini koruduğu belirtilmektedir⁴⁷. Alman kanun koyucusu, banka veya kredi kartları ile haksız çıkar sağlamayı mülkiyete karşı suç olarak değerlendirmekte iken, bu kartlarda yapılan sahteciliği 'sahtecilik' bölümünde düzenlemiştir. Ayrıca dikkat edilecek olursa Alman kanun koyucusu, banka kartı terimi yerine "ödeme kartları" terimini tercih etmiştir. Ödeme kartı terimi bizdeki banka kartını içine alan ve ödeme fonksiyonu olan tüm kartları kapsayan daha geniş kapsamlı bir terimdir. Bizim kanunumuz bakımından da banka veya kredi kartları esasen bir belge olarak sayılabilir de, kanun koyucu belgede sahtecilik suçlarından farklı olarak banka veya kredi kartlarındaki sahtecilik fiillerini ayrı bir suç olarak ihdas etmiştir.

Birleşik Krallık (United Kingdom) da bilişim hukukuna ilişkin problemlerin ilk ortaya çıktığı ülkelerden bir tanesidir. TCK m. 245/1'de düzenlenen "başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartını kötüye kullanarak haksız yarar sağlama suçunun" Birleşik Krallık'taki karşılığı "2006 tarihli Dolandırıcılık Kanunu'nda" (*The Fraud Act 2006*)⁴⁸ karşımıza çıkar. Bizdeki düzenlemeden farklı olarak, Birleşik Krallık uygulamasında banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması fiillerine ilişkin müstakil bir suç ihdası söz konusu değildir. Eylem genellikle dolandırıcılık veya hırsızlık gibi malvarlığına karşı işlenen klasik suçlar bağlamında değerlendirilmektedir.

Bizdeki TCK m. 245/2'nin karşılığı olan banka veya kredi kartlarında yapılan sahtecilik eylemleri ise, Birleşik Krallık hukukunda 1981 tarihli Sahtecilik ve Kalpazanlık Yasası (*Forgery and Counterfeiting Act 1981*) kapsamında ele alınmakta-

⁴⁴ Erdağ (n 37) 297–298.

⁴⁵ StGB 266b'nin TCK m. 245/1'den önemli farkları vardır. Bu suçun faili yalnızca kart hamili olabilir ve suçtan zarar görende kartı çıkaran bankadır. Schönke/Schröder/Perron, 30. baskı 2019, StGB § 266b Rn. 2, 7. <https://beck-online.beck.de/Home E.T.03/01/2025>. StGB 267.maddesinde belgede sahtecilik suçları da cezalandırılmakta iken, bu düzenleme ödeme araçlarındaki sahteciliği tam ve etkili olarak karşılamadığı için ayrıca 152a maddesi hüküm altına alınmıştır. Schönke/Schröder/Sternberg-Lieben StGB § 152a Rn. 1a.

⁴⁶ MüKoStGB/Erb, 4. Aufl. 2021, StGB § 152a Rn. 6. <https://beck-online.beck.de/Home E.T.03/01/2025>.

⁴⁷ Schönke/Schröder/Sternberg-Lieben, 30. Aufl. 2019, StGB § 152a Rn. 1, 1a. <https://beck-online.beck.de/Home E.T.03/01/2025>.

⁴⁸ M Levi and J Burrows, 'Measuring the Impact of Fraud in the UK: A Conceptual and Empirical Journey' (2007) 48 British Journal of Criminology 293, 299. Madde metni için bkz. <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/35/contents e.t. 25/09/2024>.

dır⁴⁹. Bu yasanın ilk bölümünde bir kişinin sahte olduğunu bildiği bir belgeyi elinde bulundurması, üretmesi, bir başkasını kabule zorlaması, kendi veya bir başkasının zararına kullanmaya ikna etmesi eylemi cezalandırılmaktadır⁵⁰. Banka kartları ve kredi kartları da sahteciliğe konu olabilecek belgeler arasında sayılmaktadır⁵¹. Benzer şekilde çekler, ödeme emirleri de yine bu sahteciliğe konu olabilecektir. Görüldüğü üzere İngiliz kanun koyucusu, banka ve kredi kartlarındaki sahteciliği belgede sahtecilik suçları bağlamında düzenlemiştir.

Kanada Ceza Kanunu'nun 9. bölümü “*mülkiyet hakkına karşı suçlar*” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde kredi kartlarıyla ilgili sahtecilik, hırsızlık gibi fiiller müeyyide altına alınmaktadır⁵². Kanunun hırsızlığa benzeyen suçlar (*Offences Resembling Theft*) başlıklı bölümünün 342. maddesinde kredi kartlarına yönelik hukuka aykırı fiiller müeyyide altına alınmaktadır. Görüldüğü üzere Kanada kanun koyucusu bu suçlarla korunan hukuki değeri mülkiyet hakkı olarak gördüğü için suçu da bu bölümde düzenlemiştir. Bizdeki düzenleme ise bilişim alanında suçlar bölümündedir. Kanada CK'na bakıldığında şunları söyleyebiliriz:

İlgili düzenlemenin ilk bölümünde bir kredi kartının çalınması, tahrif edilmesi veya sahtesinin yapılması, böyle bir kredi kartının bu şekilde elde edildiğini bilerek kartın ticaretinin yapılması, kullanılması, zilyetliğine sahip olunması cezai yaptırıma bağlanmaktadır. Hükme göre bu eylemlerin cezası üst sınırı 10 yılı aşmayan bir hapis cezasıdır. Fiillerin takibi resen yapılmakta olup, fail jürisiz olarak yargılanmaktadır⁵³. Kanada Ceza Kanununda gerek kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik eylemler gerekse de bu kartların taklit veya sahtesinin yapılmasına ilişkin fiiller “*mülkiyete karşı suçlar*” başlığı altında tek bir hükümde düzenlenmiştir. Korunan hukuki değer daha çok mülkiyet hakkıdır⁵⁴.

İspanya Ceza Kanunu banka ve kredi kartının kötüye kullanılması sonucunda haksız yarar elde edilmesini malvarlığına karşı suçlar arasında düzenlemiştir⁵⁵. Banka

⁴⁹ Madde metni için bkz. <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1981/45/section/5> e.t. 25/09/2024.

⁵⁰ Levi and Burrows (n 42) 301.

⁵¹ ibid 302.

⁵² Martin PJ Kratz and Bennett Jones Verchere, ‘Canada’s Computer Crime Laws: Ten Years of Experience’ in Sokratis K Katsikas and Dimitris Gritzalis (eds), *Information Systems Security* (Springer US 1996) 128 <http://link.springer.com/10.1007/978-1-5041-2919-0_11> accessed 6 January 2025. Kanada Ceza Kanunu için bkz. <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-46/page-50.html#h-121811> e.t. 28/09/2024.

⁵³ Koç (n 8) 58. Kanun metni için bkz. <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-46/page-47.html#h-121811> e. t. 28/09/2024.

⁵⁴ Kratz and Verchere (n 46) 128–129.

⁵⁵ Pilar Otero, ‘Criminal Law and the Risks Posed by Internet. An Examination of Spanish Criminal Law’ in Juan Cayón Peña (ed), *Security and Defence: Ethical and Legal Challenges in the Face of Current Conflicts* (Springer International Publishing 2022) 83 <https://link.springer.com/10.1007/978-3-030-95939-5_6> accessed 6 January 2025. İspanya Ceza Kanunu için bkz. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444&p=20240611&tn=1#a248>. İspanya

ve kredi kartları, seyahat çekleri ile nakit dışındaki diğer ödeme araçlarındaki sahtecilikler ise belgede sahtecilik bölümünde 399. mükerrer maddesinde düzenlenmiştir.

İspanya CK'nın 249. maddesinin 1-b alt bendinde ise kredi kartı, banka kartı, seyahat çeki veya nakit dışında herhangi bir maddi veya manevi ödeme aracını veya bunların içindeki verileri sahtekarlıkla kullanarak, sahibine veya üçüncü kişiye zarar verilmesi eylemi cezalandırılmaktadır⁵⁶. Bizdeki düzenlemeden farklı olarak sadece banka veya kredi kartı değil, diğer ödeme araçları ve hatta seyahat çekleri de bu suça konu olabilecektir. İspanyol kanun koyucusu banka ve kredi kartlarını kötüye kullanarak haksız yarar sağlama eylemlerini dolandırıcılık suçu bağlamında mütalaa etmiştir.

Banka ve kredi kartları, seyahat çekleri ile nakit dışındaki diğer ödeme araçlarındaki sahtecilikler ise belgede sahtecilik bölümünde 399. mükerrer maddesinde düzenlenmiştir. Bu hüküm İspanya Ceza Kanununa 23/06/2010 tarihinde yapılan bir değişiklik ile eklenmiştir. Bizim Kanunumuzdaki TCK m. 245/2 düzenlemesine oldukça benzemektedir. Hatta bu hükmün 4. fıkrasında sahteliğini bilerek bir banka veya kredi kartını üzerinde bulundurmak da suç olarak sayılmıştır.

Banka veya kredi kartlarında yapılan sahteciliğe ilişkin düzenleme olan Kanunun 399. maddesinin 1. fıkrasına göre; *“kredi kartlarını veya banka kartlarını veya seyahat çeklerini değiştiren, kopyalayan, çoğaltan veya başka bir şekilde tahrif eden kişi, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Tahrif edilmiş etkilerin halkın genelini etkilemesi veya gerçeklerin bu faaliyetlere yönelik bir suç örgütü çerçevesinde işlenmesi halinde cezanın üst yarısı uygulanacaktır”*⁵⁷. İspanyol Kanun Koyucusu, banka veya kredi kartlarının tahrif edilmesi veya sahtesinin yapılması ile, başkalarına zarar verecek şekilde kullanılmasını farklı hükümlerde düzenlemiştir.

D. Kanaatimiz: Malvarlığına Karşı Suç Mu-Bilişim Alanında Suç Mu?

TCK m. 245'te düzenlenen “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun” TCK'nın “topluma karşı suçlar” başlıklı üçüncü kısmının “bilişim alanında suçlar” başlıklı onuncu bölümünde” düzenlendiğini ve doktrinde suçun düzenlendiği yerin malvarlığına karşı suçlar bölümü olması gerektiğine ilişkin görüşler bulunduğunu yukarıda belirtmiştik.

TCK m. 245'te yer alan düzenlemenin bilişim suçu olup olmadığını ilişkin tartışmayı açarken yukarıda öncelikle bilişim suçu ve benzer kavramlara ilişkin açıklamalar yapmıştık. Bu bağlamda dar anlamda bilişim suçu ile geniş anlamda bilişim

Ceza Kanunun İngilizce tam metni için bkz. https://www.legislationline.org/download/id/6443/file/Spain_CC_am2013_en.pdf E.T.06/01/2025.

⁵⁶ https://www.legislationline.org/download/id/6443/file/Spain_CC_am2013_en.pdf

⁵⁷ Koç (n 8) 59.

suçu ayırımına değinmekte de yarar görüyoruz⁵⁸. Dar anlamda bilişim suçlarında korunan hukuki değer bir bilişim sisteminin işleyişi ile bu sistemde yer alan verilerin güvenliğini, dokunulmazlığını sağlamaktır. Bu suçlarda fiil unsuru doğrudan ya bilişim sistemine ya da bu sistemde yer alan verilerin işleyişine yöneliktir. Bu suçlara örnek olarak TCK m. 243 ve m. 244’te yer alan suçlar verilebilir⁵⁹. Geniş anlamda bilişim suçlarında ise bilişim sistemleri başka suçların işlenmesinde araç olarak kullanılmaktadır. Kanun koyucu bazı suçların işlenişinde bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılmasını nitelikli hal olarak öngörmüştür⁶⁰. Bununla birlikte, bu suçların bilişim sistemleri aracılığıyla işlenmesi bu suçlarla korunan hukuki değerde bir değişiklik meydana getirmemektedir. Örneğin, TCK m. 142/2-e bendinde “hırsızlık suçunun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenmesi” daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak öngörülmüştür. “Hırsızlık suçunun bilişim sistemleri aracılığıyla işlenmesi” bu suçla korunan hukuki değer mülkiyet hakkı olduğuna dair kabulü değiştirmemektedir⁶¹.

Bilişim sistemlerinin suçun işlenmesini kolaylaştırması ya da suçun işlenmesinde araç olarak kullanılması o suçların salt bilişim suçu olarak kabul edilmesini gerektirmez⁶². O suçla korunan hukuki değer sırf suçun işlenmesinde bilişim sistemi kullanıldığı için değişiklik göstermez⁶³. Baskın olarak korunan hukuki değer malvarlığı olduğu bir suçun bilişim sistemleri kullanılarak işlenmesi korunan hukuki değer malvarlığı olduğu gerçeğini örtmez. Örneğin bilişim sistemlerini kullanmak suretiyle hırsızlık veya dolandırıcılık suçlarında kanun koyucu fiilin bu şekilde işlenmesini nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Ancak bu suçlar malvarlığına karşı işlenen klasik suçlardır. Bilişim suçu değildir. Suçun icrasında bilişim sistemleri kullanıldığı için o suçu bir bilişim suçu olarak kabul etmek, ileride her suçun bilişim sistemleri aracılığıyla işlenebileceği ihtimali karşısında bilişim suçlarının kapsamını öngörülemeyen şekilde genişletecektir.

Türk Ceza Kanunu’nda düzenlenen bazı suçlar birden fazla hukuki varlık veya menfaati koruyabilmektedir⁶⁴. Bu durum yalnızca TCK m. 245’te düzenlenen “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçuna” has bir durum değildir. Böyle durumlarda yani suç teşkil eden fiilin birden fazla varlık veya menfaati ihlal

⁵⁸ Zakir Aşar and Gürsel Öngören, *Bilişim Hukuku* (Türkiye Bankalar Birliği 2010) 124.

⁵⁹ ibid 125; Yıldız (n 9) 24.

⁶⁰ TCK’nın muhtelif yerlerinde suçun işlenişinde bilişim sisteminin aracı olarak kullanılması daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak öngörülmüştür. Örneğin TCK m. 142/2-e, m. 158/1-f, m. 228/3.

⁶¹ Keza dolandırıcılık suçunun bilişim sistemleri kullanılmak suretiyle işlenmesi nitelikli dolandırıcılık kapsamında değerlendirilmesine rağmen korunan hukuki değerde bir değişiklik yapmamaktadır.

⁶² Yıldız (n 9) 25.

⁶³ Erdoğan (n 3) 293.

⁶⁴ Nevzat Toroslu ‘İftira Cürümünün Hukuki Konusu’ (1980) 37 *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 107, 109- 110.

etmesi ve bunların Kanun tarafından nazara alınması halinde dahi bu menfaatlerden sadece biri ceza normunun sağladığı hukuki korumadan faydalanacaktır⁶⁵. Somut olarak şunu söylemek istiyoruz: Örneğin birden çok hukuki menfaati koruyan suçlarda ilgilinin rızasının hukuka uygunluk sebebi sayılabilmesi için suçun esas nüvesini teşkil eden menfaatin sahibinin rıza göstermesi gerekir ki fiil hukuka uygun olarak kabul edilsin. Suç birden fazla hukuki değeri korusa bile bu hukuki değer sahiplerinin tümü, ilgilinin rızası bağlamında fiile rıza gösterebileceklerdir şeklinde bir yorum kabul edilemez. Bu nedenle de ilgili suç yönünden rıza gösterebilecek sujenin belirlenmesi adına suçla korunan hukuki değerlerin tespit edilmesi gerekir⁶⁶.

Karma hukuki değerleri koruyan suçlarda baskın olarak korunan hukuki değerlerin belirlenmesinin pratikte önem arz eden önemli bir diğer sonucu ise şikayet hakkının kullanımı bakımından karşımıza çıkmaktadır. Suçla korunan hukuki değerlerin isabetli bir şekilde tespiti şikayette bulunma hakkının kime ait olduğunun belirlenmesi bakımından önemlidir. Şikayette bulunma hakkı, normun koruduğu farklı menfaatlerden o suçu öngören normun esas olarak korumayı amaçladığı baskın varlık veya menfaatin sahibine aittir⁶⁷. Suçla korunan hukuki değerlerin önem arz etmesinin bir diğer önemli gerekçesi de yukarıda da işaret ettiğimiz gibi suçların tasnifi yönündendir. Farklı veya karma hukuki değerlerin korunduğu suç tiplerinde suçların tasnifi yönünden birinci dereceden korunan (baskın) bir hukuki değer veya menfaati seçme zorunluluğu vardır. Aksi takdirde karma hukuki değerleri ihlal eden suçların tasnifinde çözümü imkânsız çelişkiler doğabilir⁶⁸.

Suçun hukuki konusu ceza kuralı ile korunan bir suçun ihlal ettiği ferdi veya toplumsal maddi veya manevi bir menfaati ifade eder⁶⁹. Hukuki konu deyiminden suçun koruduğu menfaat anlaşılır. Her suçun aktif bir süjesi yani faili olduğu gibi bir de hukuki konusu mevcuttur⁷⁰. Hukuki konu terimi suçun maddi konusundan da farklıdır. Fakat hukuki konu ile maddi konu arasında hiçbir ilginin bulunmadığı da söylenemez. Aralarında bir irtibat söz konusudur. Pek çok suçta, hareketin konusunu oluşturan kişi veya şey aynı zamanda ceza normunun koruduğu menfaati belirtir. Maddi konu ile hukuki konu arasındaki önemli farklardan bir tanesi; maddi konu suçun kanunilik unsuru kapsamında nazara alınmış iken, hukuki konu kanuni tipin dışında kalır⁷¹. Bir diğer ifadeyle hukuki konunun fail tarafından bilinmiş veya öngörülmüş olmasına gerek yoktur⁷².

⁶⁵ İbid.

⁶⁶ İbid.

⁶⁷ İbid.

⁶⁸ İbid.

⁶⁹ Faruk Erem 'Suçun Konusu Ve Hümanist Doktrin' (1968) 25 *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11,12.

⁷⁰ İbid 25; Ünver (n 2) 124.

⁷¹ İbid.

⁷² İbid.

İşte bu noktada yani karma hukuki değerleri koruyan suçlarda birinci dereceden korunacak olan ve hükmün esas koruma gayesini oluşturan hukuki değerlerin nasıl belirleneceği karşımıza çıkan önemli bir sorundur. Böyle durumlarda suçun hukuki konusu üstünlük ölçüsüne göre belirlenmelidir⁷³.

Doktrinde Toroslu, böyle bir durumda suçun hukuki konusunun tayininin, şu veya bu kategoriye sokulmasının, üstünlük kriterine müsteniden gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmektedir⁷⁴. Karma hukuki değerlerden hangisinin diğerinden üstün olarak korunması gerektiğine karar verecek olan makam da kanun koyucudur⁷⁵. Suç teşkil eden ihlalin muhtelif hukuki konuları arasından kendine daha önemli ve daha karakteristik geleni belirlemek ve normun üstün gayesini tespit etmek görevi kanun koyucuya aittir⁷⁶. Bununla birlikte ihlal edilen diğer hukuki menfaatlerin de hiçbir önem ifade etmedikleri de söylenemez⁷⁷. Bu korunan diğer hukuki menfaatler farklı bir alanda nazara alınabilmektedirler⁷⁸. Suçla korunan hukuki yararın ne olduğunu belirlerken başvurulabilecek yorum araçlarından birisi de suçun düzenleniş amacının tespittir (ratio legis)⁷⁹.

Yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, TCK'nın 245. maddesinde düzenlenen suç ile korunmak istenen hukuki değer karma bir nitelik taşımaktadır⁸⁰.

⁷³ Toroslu (n 4) 288-289; Okuyucu Ergün (n 1) 1067. Yazar birden fazla hukuki varlık veya menfaatin ihlal edildiği suçlarda suçun hukuki konusunun üstünlük ölçütüne göre belirleneceğini, bu belirlemeyi yapacak olanın ise kanun koyucu olduğunu, kanun koyucunun muhtelif hukuki varlık veya menfaatlerden hangisine üstünlük tanımışsa ona göre bir sistematik belirleyeceğini ifade etmektedir. Kanun koyucunun bu tespitinden sonra da yorumcu bu seçimi kabul etmek ve değerlendirmelerini buna göre yapmak durumundadır. Açıklamalar için bkz. Okuyucu-Ergün (n 67) 1067. Ayrıca bkz. Toroslu (n 65) 110.

⁷⁴ Toroslu (n 4) 288.

⁷⁵ İbid. Yazara göre kanun koyucunun bu tespitinin tamamen ilim alanı dışında cereyan ettiği söylenemeyeceği gibi tamamen ilmi bir esasa sahip olduğu da söylenemez. Kanun koyucu, suçların sosyal hayatın ritmini yakalamalarının zaruretinin bir gereği olarak geniş anlamda politik ve pratik kriterlerden ilham almak mecburiyetindedir. İbid 289.

⁷⁶ İbid.

⁷⁷ İbid.

⁷⁸ İbid. Müellif, eserinin 289. sayfasında şu örneği vermektedir: Örneğin iftira suçunun hukuki konusunun adliye idaresinin ihlali mi yoksa şahsın şerefine ve hürriyetinin ihlali mi olduğu uzun tartışmalara sebebiyet verse de modern yasamalar adli faaliyetin muntazam şekilde icrasına ilişkin ihlale üstünlük tanımışlardır. İbid 289.

⁷⁹ Veli Özer Özbek 'Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu' (2007) 9 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan) 1019, 1021. Yazar aynı yerde ve devamındaki sayfada TCK m. 245/1'de düzenlenen suçun her ne kadar bilişim alanında suçlar başlığı altında yer alsada aslında bu suçun daha çok malvarlığına karşı suç izlenimi verdiğini belirtmektedir. İbid 1022. Yine müellife göre, durum böyle olmakla birlikte suçla korunan hukuki yararı belirlerken yararlandığımız ve sistematik yorum olarak da ifade edilen suçun düzenlendiği yer yaklaşımı anlamsız hale gelmekte ve bir çelişki hali ile karşılaşılmaktadır. İbid.

⁸⁰ Özbek, Doğan and Bacaksız (n 4) 1023.. Esasen suçun düzenlendiği yer itibarıyla bir yandan topluma karşı suç olduğu kabul edilirken diğer yandan bilişim suçu olduğu da kabul edilmiştir. Korunan hukuki yarar karma nitelik arz ettiğinden ve bilişim sistemi ile işlendiğinden kanun koyucunun tercihi suçun düzenleniş yeri itibarıyla bilişim alanında suçlar bölümü olmuştur. ibid.

Çalışmaya konu edilen suç olan TCK'nın 245. maddesiyle bir yandan kart hamilinin malvarlığı diğer yandan ise ekonomik yapının ve kartlı ödemeler sisteminin sağlıklı bir şekilde işleyişi korunmaktadır. Suçun işlenmesiyle hem kart hamili zarar görmekte hem de banka ve kredi kartlarının mülkiyeti, kartı çıkaran bankaya ait olduğundan bu kuruluşlar zarar görmektedir. Üstelik bu banka veya kuruluşların verdikleri kartların sahtelerinin üretiliyor olması bunların ticari itibarlarını da zedelemektedir. Bununla birlikte, bu karma niteliğe rağmen bu suçla korunan hukuki değerler arasında en baskın olanının kişinin, kart hamilinin malvarlığı değeri olduğunu söylememiz gerekir. Zira bu suçun işlenmesiyle kart hamilinin malvarlığı üzerinde ciddi kayıplar ortaya çıkabilmektedir⁸¹.

Kanaatimizce bilişim suçlarından esas itibarıyla anlaşılması gereken dar anlamda bilişim suçlarıdır. TCK m. 245'te yer alan suç tipinin koruduğu hukuki değerlerin karma nitelikte olduğu göz önüne alındığında bu suçun esasen geniş anlamda bir bilişim suçu olduğu söylenebilir⁸². Bir suçun işlenmesinde banka veya kredi kartlarının, ATM'lerin, POS cihazlarının ya da bankaların internet şubeleri gibi bilişim sistemlerinin kullanılıyor olması tek başına bir suçun bilişim suçu olarak değerlendirilmesi sonucunu doğurmamalıdır. TCK m. 245'in bilişim suçları başlığı altında düzenlenmesi de bu suçu bilişim suçu haline getirmez. Bu sebeple suçun düzenlenme yeri Kanunun "malvarlığına karşı suçlar" başlıklı bölümü olmalıydı⁸³. Bununla birlikte aşağıda TCK m. 245'te yer alan her bir suça ilişkin özel değerlendirmelerimiz mevcuttur.

"Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçu ilk ihdas edildiğinde hükümde herhangi bir şahsi cezasızlık sebebi veya etkin pişmanlık hali söz konusu değildi. TCK'nın 245. maddesine 5377 sayılı Kanun'la eklenen dördüncü fıkrayla tıpkı malvarlığına karşı işlenen suçlarda olduğu gibi bu suçu işleyen failler bakımından belli akrabalık ilişkilerinin bulunması halinde şahsi cezasızlık sebeplerinden faydalanma imkanı getirilmiştir. Malvarlığına karşı işlenen suçlara ilişkin TCK m. 167 düzenlemesine oldukça benzer bir düzenleme TCK m. 245/1 bakımından da kabul edilmiştir.

Bu düzenlemeden bir sene sonra 5560 sayılı Kanun ile birlikte eklenen beşinci fıkrayla, suç işleyen failler bakımından malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin TCK m. 245/1 bakımından da uygulanması imkanı sağlanmıştır. Bahsi geçen son iki düzenleme de, malvarlığına karşı suçlarda yer alan düzenlemelere benzer düzenlemeler olduğundan esasen Kanun koyucunun da bu suçun daha çok malvarlığı değerlerine yönelen bir suç düşüncesinde olduğunu göstermektedir⁸⁴.

⁸¹ Dülger (n 9) 252.

⁸² Yıldız (n 9) 25.

⁸³ Muammer Ketizmen (n 9) 187; Erdoğan (n 3) 293; Yıldız (n 9) 26.

⁸⁴ "Öğretide benimsenen görüşler ışığında; somut olayımızda olduğu gibi başkasına ait kredi kartı ile sahibinin rızası hilafına para çekilmesinden ibaret eylemin aynı zamanda mal varlığına karşı

Bununla birlikte gözden kaçırılmaması gereken önemli diğer bir nokta daha vardır. Kanun koyucu TCK'nın 245. maddesinde şahsi cezasızlık hali ile etkin pişmanlık hallerini düzenlemiş olmakla birlikte, bu haller yalnızca TCK m. 245/1'de düzenlenen "başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu" açısından kabul edilmiştir. Hükmün ikinci fıkrasında yer alan "banka veya kredi kartlarında sahtecilik ile üçüncü fıkra da yer alan sahte banka veya kredi kartlarını kullanarak haksız yarar sağlama suçu" bakımından bu hallerin uygulanması ihtimali yoktur. Kanun koyucu yaptığı bu tercihle esasen yalnızca TCK m. 245/1'i ("başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması") malvarlığına karşı suç mahiyetinde düşünmektedir, diğer suçlarla ilgili böyle bir yaklaşımı yoktur.

Birkaç defa ifade ettiğimiz üzere, TCK m.245'te birden fazla farklı suç düzenlenmiştir. Bu suçların korudukları hukuki değerler, eylemlerin gerçekleştiriliş şekli ve mağdurları birbirinden farklıdır. Bununla birlikte bu suçlarda banka veya kredi kartları, bankaların ödeme sistemleri, bankacılık hizmetleri gibi birtakım olgular ortak olduğu için kanun koyucu bu suçları tek bir hüküm altında düzenlemiştir. Ancak kanaatimce bu durum isabetli olmamıştır. TCK m. 245/1 bakımından malvarlığına karşı suçlar bölümündekine benzer bir şahsi cezasızlık hali ile etkin pişmanlık halinin söz konusu olması ve suç ile korunan baskın hukuki değer kart hamilinin malvarlığı değeri olması dolayısıyla suçun malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenmesi daha isabetli bir tutum olurdu. Nitekim yukarıda mukayeseli hukuk kısmında bu yaklaşımın somut örneklerinin bulunduğuna işaret ettik.

TCK m. 245/2 ve 3. fıkralarda yer alan suçlara ilişkin düşüncelerimize gelecek olursak: TCK m. 245/2'de düzenlenen suç esasen her şeyden önce özel bir sahtecilik suçudur. Aslında TCK m. 245/2 hiç olmasaydı, banka veya kredi kartlarında yapılan sahtecilikler "özel belgede sahtecilik suçu" bağlamında (TCK m. 207) değerlendirilecekti. Pek tabii olarak, bir banka veya kredi kartı, belgenin sahip olması gereken özellikleri muhteviyatında barındırmaktadır⁸⁵. Bununla birlikte özel belgede sahtecilik suçunun cezalandırılabilmesi, bu sahte belgenin kullanılması şartına bağlı olduğundan sahte banka veya kredi kartı üretilmekle birlikte, bunların henüz kullanılmadığı bir ihtimalde failin cezalandırılması mümkün olmayacaktı. Failin eylemi cezasız kalacaktı.

işlenen suçların özel bir şekli olduğu konusunda duraksama bulunmadığını kabul etmek gerekmektedir. 19.12.2006 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 5560 sayılı Yasa'nın 11. maddesi ile 5237 sayılı Yasa'nın 245. maddesine eklenen "Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun mal varlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır" hükmüne yer verilmesi suretiyle bir anlamda 5237 sayılı Kanun'da da kredi kartının kötüye kullanılması suçunun mal varlığına karşı işlenen suçlarla irtibatı açık bir şekilde vurgulanmak istenmiştir". Yarg. CGK., 30/03/2010, 2010/11-17, 2010/65. (www.kazanci.com)

⁸⁵ Belgenin unsurlarına ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz. Ahmet Gökçen Belgede Sahtecilik Suçları (5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018) 51 vd.

Kanun koyucu hem banka veya kredi kartlarının toplumsal ve ekonomik yaşamımızda önemi hem de bu cezasızlık olgusunu ortadan kaldırmak adına belgede sahtecilik suçlarından ayrı ve bağımsız bir suç olarak TCK m. 245/2’yi ihdas etmiştir⁸⁶. Ancak dediğimiz gibi bu suç özünde bir sahtecilik suçudur, belgede sahtecilik suçunun özel bir görünüm şeklidir. Burada sahtecilik bir banka veya kredi kartı üzerinde icra edilmektedir. Bu nedenle bu suçun belgede sahtecilik suçlarının düzenlendiği Kanun’un “topluma karşı suçlar” başlıklı kısmının “kamu güvenine karşı suçlar” bölümünde düzenlenmesi daha isabetli olurdu. Üstelik “parada sahtecilik” (m. 197, m. 198), “kıymetli damgada sahtecilik” (m. 199), “mühürde sahtecilik” (m. 202) suçları da bu bölümde düzenlenmiştir. Bu suçları bu bölümde düzenleyen kanun koyucunun, banka veya kredi kartlarında yapılan sahteciliği de bu bölümde düzenlemesi daha uygun olurdu. Üstelik mukayeseli hukuk kısmındaki açıklamalarda görüleceği üzere bu düzenleme şeklinin de somut örnekleri vardır.

Keza TCK m. 245/3’te yer alan sahte banka veya kredi kartını kullanarak haksız yarar sağlama suçunun da yine bu bölümde düzenlenmesi isabetli olurdu. Ek bir öneri olarak; TCK m. 245/3 sahte kart kullanılarak haksız yarar sağlanmasını aradığı için bir zarar suçu olduğundan, TCK m. 245/2’nin daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hali olarak öngörülebilirdi. Zira TCK m. 245/2 esasen üçüncü fıkrada yer alan suçun hazırlık hareketlerini cezalandıran soyut bir tehlike suçudur. TCK m. 245/2’de henüz bir zarar tehlikesi meydana gelmiş değildir.

Tüm bu tartışmaların ve görüşlerin ötesinde ve öncesinde ise şu soruyu sormak elzemdir: Gerçekten TCK m. 245 “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu” günümüzün bankacılık bilişim sistemlerinin geldiği ve ileride gelebileceği noktayı göz önüne aldığımızda kart hamillerinin malvarlıkları ile kartların gerçekliğine ilişkin toplumdaki söz konusu olan güveni korumaya yeterli midir? 2005 yılında TCK’ya ilk defa müstakil bir suç olarak eklenen bu hüküm günümüzde gerekli korumayı sağlayabiliyor mu? Ödeme sistemlerinin oldukça geliştiği ve her geçen gün farklılaştığı günümüzde banka veya kredi kartı terimleri ve madde metni kanunilik ilkesi bağlamında yeterli korumayı sağlıyor mu yoksa kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana geçen yirmi yıldan fazla süreçte artık bazı terimlerin değişmesi veya yenilenmesi gerekmektedir?

Aslında soyut gibi gözükse de bu tartışmaların somut örnekleri günümüzde ülkemizde bulunmaktadır. Örneğin ülkemizde bir kamu bankası, yerli ödeme sistemi *Troy* altyapısıyla yepyeni bir ödeme aracı oluşturarak yüzükle ödeme dönemi başlatmıştır⁸⁷. Parmakta taşınabilen ve temassız işlem ve ödeme yapabilen bu yüzük, kredi kartı özelliklerine sahip bir olan bir araçtır. Peki bu yüzüğün kötüye kullanılarak haksız yarar sağlanması halinde TCK m. 245 oluşabilecek midir? Başkasına ait bir

⁸⁶ TCK m. 245/2 diğer suçlarla ilintili olsa da bu suçun kendine özgü niteliği ve bu alanın özel olarak korunması gerekliliği dolayısıyla ayrıca düzenlenmesi isabetli olmuştur. Bkz. Özбек (n 69) 1045.

⁸⁷ Halkbank, Paraf RingPay. Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.paraf.com.tr/tr/kart-cesitleri/paraf-ringpay.html> e.t. 13/10/2024.

yüzüğün ele geçirilip kötüye kullanılarak haksız yarar elde edilmesi halinde TCK m. 245/1’inde olduğu söylenebilecek midir? Başka somut örnekler de verilebilir: Örneğin banka veya finans kuruluşu tarafından çıkarılmadığı halde, kredi kartı gibi özelliklere sahip olan, ödeme işlemi gerçekleştirebilen bazı kartlar toplumumuzda yaygın halde bulunmaktadır. Böyle bir kartı ele geçirerek kötüye kullanan fail, TCK m. 245’ten cezalandırılabilir midir? Zira TCK m. 245’in söz konusu olabilmesi için kullanılan kartın 5464 s. K. hükümleri gereğince banka veya finans kurumu tarafından çıkarılmış bir banka veya kredi kartı olması gerekir. Tüm bu soruların cevabına ve devamında somut önerimize gelecek olursak:

TCK m. 245’in oluşması için suçun konusunun bir banka veya kredi kartı olması gerekir. Parmağa takılan bir yüzük, bir banka veya kredi kartı mahiyetinde olmadığı için TCK m. 245’e de konu olamaz. Dolayısıyla başkasına ait bir yüzüğün kötüye kullanılması suretiyle haksız yarar sağlanması TCK m. 245’i oluşturmaz. Burada yüzüğü, belgenin unsurlarını taşımadığı için belge olarak da nitelendiremeyiz. Zira yazılı olma şartını sağlamadığı gibi, hukuken anlamı olan bir içeriğe de sahip değildir. Bu durumda aklımıza sadece TCK m. 244/4 hükmü gelse de bunun uygulanabilirliği de tartışmalıdır. Üstelik kanun koyucu TCK m. 244/4’ün tali niteliğine işaret ederek, eylemin başka bir suçu oluşturmaması halinde ancak TCK m. 244/4’ün söz konusu olabileceğini belirtmiştir.

Tam da burada gelmek istediğimiz nokta şudur: Hükmün üst başlığının değişmesi ve madde metninin güncellenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Banka veya kredi kartı terimi yerine tıpkı ABD hukukunda ve düzenlemelerinde olduğu gibi “erişim araçları” teriminin kullanılması ileride ortaya çıkabilecek sorunların çözümü açısından daha kapsayıcı olacaktır. Günümüz ödeme sistemleri çeşitliliğini ve araçlarının geldiği noktayı göz önüne aldığımızda banka veya kredi kartı terimi ya da bunların kullanıldığı ödeme sistemleri artık yeterli korumayı sağlamamaktadır. Banka veya kredi kartı terimlerini de kapsayan “erişim araçları” terimi daha isabetli terim tercihi olacaktır. Nihayetinde banka veya kredi kartı da kart hamilinin hesabına veya banka nezdindeki kredibilitesine erişmesini sağlayan birer “erişim aracıdır”. Bu nedenle erişim araçları teriminin TCK’ya girmesi gerektiği kanaatindeyim. Bu sayede ileride bazı eylemlerin cezasız kalma ihtimali de önlenmiş olacaktır. TCK m. 245’in madde başlığının “erişim araçlarının kötüye kullanılması” şeklinde değiştirilmesini ve hükmün içeriğinin de bu bağlamda güncellenmesi gerektiği düşüncesindeyim.

SONUÇ

765 sayılı TCK döneminde “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” fiillerini müstakil olarak cezalandıran bir ceza normunun bulunmayışı eleştiri konusu olmuş ve bu eksiklik 5237 sayılı Kanun’un 245. maddesi ile giderilmiştir. Madde metninin üst başlığı ise “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” olarak tercih edilmiştir. Bahsi geçen suç Kanunun “bilişim alanında suçlar” bölümünde (10.bölüm) düzenlenmiştir.

İlgili hükümde üç farklı suç türü düzenlenmiştir. Bunlardan ilki, “gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması”, ikincisi “sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçu”(TCK m. 245/2), üçüncüsü ise “sahte bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlamak” (TCK m. 245/3) suçudur. Bu suçların korudukları hukuki değerler de birbirinden farklıdır. İlk fıkradaki suç kart hamilinin malvarlığı değerlerini korumakta iken, iki ve üçüncü fıkralardaki suçlar esasen sahtecilik suçlarının özel bir görünüm şeklini oluşturduğundan, banka veya kredi kartlarının gerçek olduğuna ilişkin toplumdaki söz konusu güveni korumaktadır.

Doktrinde “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” fiillerinin müstakil suç olarak ihdasının gerekliliğine ilişkin bir görüş birliği olsa da, kanunda düzenlendiği yerle ilgili olarak bazı tartışmalar mevcuttur. Bazı görüşler suçun malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenmesi gerektiğini ifade etmekte iken, bazı görüşler ise suçun icrası sırasında bilişim sistemleri kullanıldığı için “bilişim alanında suçlar” bölümünde düzenlenmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Kanaatimce bazı ülkelerde de somut örnekleri olduğu üzere her üç suç tipinin de aynı madde altında düzenlenmesi isabetli olmamıştır. Bu suçların, korudukları hukuki değerlere göre ilgili bölümlerde düzenlenmesi gerekirdi. Bu bağlamda birinci fıkroda düzenlenen suçun malvarlığına karşı suçlar bölümünde, iki ve üçüncü fıkralarda düzenlenen suçların ise “belgede sahtecilik” suçlarının yer aldığı “kamu güvenine karşı suçlar” bölümünde düzenlenmesi daha isabetli olurdu.

Ayrıca ifade edelim ki, günümüz ödeme sistemleri çeşitliliği ve araçlarının geldiği noktayı göz önüne aldığımızda yalnızca banka veya kredi kartı ve bunların kullanıldığı ödeme sistemlerinin kötüye kullanılmasının önlenmesi artık yeterli korumayı sağlamamaktadır. Banka veya kredi kartı özelliği taşımayan, ödeme aracı olarak kullanılabilen başka kartlar ve ödeme araçları bankalar tarafından üretilmektedir. Tüm bunları kapsayacak şekilde madde metninde revizyon yapılması gerekmektedir. Kanaatimce madde metninin başlığı “erişim araçlarının kötüye kullanılması” şeklinde değiştirilmelidir. Erişim araçları terimi, bir kişinin banka veya kredi hesabına erişimini sağlayan her türlü kod, güvenlik şifresi, banka kartı, kredi kartı veya araç şeklinde tanımlanabilir. 2005 yılında Kanun ilk yürürlüğe girdiği andaki ödeme sistemleri çeşitliliği ile günümüzdeki çeşitlilik arasında kıyas dahi yapılamaz. Teknolojinin her alandaki ilerlemesiyle paralel olarak bankacılık sistemleri de büyük bir ilerleme kaydetmiştir. Kanunların da günümüz ihtiyaçlarıyla paralel olarak güncellenmesi, toplumsal hayatımızdaki mevcut sorunlara çözüm üretmesi gerekir. Tüm bu gerekçelerle hem suçun üst başlığının değiştirilmesi hem de metnin içeriğinin başlıkla uyumlu olacak şekilde revize edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

KAYNAKÇA

- Akbulut B, *Bilişim Alanında Suçlar* (2. Baskı, Adalet Yayınevi 2017)
- Altuğ Ş, 'Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması' [2021] *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 1
- Apaydın C, 'Başkasına Ait Gerçek Bir Banka Veya Kredi Kartını Kart Sahibinin Rızası Olmaksızın Kullanmak Veya Kullandırmak' (2020) *Cilt: 15 Terazi Hukuk Dergisi* 998
- Avşar Z and Öngören G, *Bilişim Hukuku* (Türkiye Bankalar Birliği 2010)
- Aydın ED, *Bilişim Suçları Ve Hukukuna Giriş* (1. bsk, Doruk yayınları 1992)
- Caminer BF, 'Credit Card Fraud: The Neglected Crime' (1985) 76 *The Journal of Criminal Law and Criminology* (1973-) 746
- Dülger MV, *Bilişim Suçları Ve Internet İletişim Hukuku* (Gnşlm ve güncellenmiş 8 bsk, Seçkin 2020)
- Erdağ Aİ, 'Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Ceza Hukukunda)' (2010) 14 *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 275
- Erdoğan Y, *Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları* (Legal Yayıncılık 2012)
- Erem F 'Suçun Konusu Ve Hümanist Doktrin' (1968) 25 *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11
- Gökçen A Belgede Sahtecilik Suçları (5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018)
- Günarslan Y, *Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu* (1. bs, Seçkin 2017)
- Karagülmez A, *Bilişim Suçları Ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri* (3. Baskı, Seçkin Yayıncılık 2011)
- Koç Z, *Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması* (Adalet Yayınevi)
- Koca M and Üzülmüş İ, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Gözden geçirilmiş ve güncellenmiş, 16 baskı, Seçkin 2023)
- Kratz MPJ and Verchere BJ, 'Canada's Computer Crime Laws: Ten Years of Experience' in Sokratis K Katsikas and Dimitris Gritzalis (eds), *Information Systems Security* (Springer US 1996) <http://link.springer.com/10.1007/978-1-5041-2919-0_11> accessed 6 January 2025
- Levi M and Burrows J, 'Measuring the Impact of Fraud in the UK: A Conceptual and Empirical Journey' (2007) 48 *British Journal of Criminology* 293
- Mahmutoğlu FS, 'Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından İnternet Sühlerinin Ceza Sorumluluğu' (2011) 59 *Journal of Istanbul University Law Faculty* 39
- Muammer Ketizmen, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları* (Adalet Yayınevi 2008)

Nuhoğlu A, *Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması* (Analiz Basım Yayın)

Okuyucu-Ergün G, 'Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması' (2013) 19 Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi (Prof. Dr. Nur Centel Armağanı) 1065

Önder A, *Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanındaki Suçlar* (Filiz Kitabevi 1994)

Otero P, 'Criminal Law and the Risks Posed by Internet. An Examination of Spanish Criminal Law' in Juan Cayón Peña (ed), *Security and Defence: Ethical and Legal Challenges in the Face of Current Conflicts* (Springer International Publishing 2022) <https://link.springer.com/10.1007/978-3-030-95939-5_6> accessed 6 January 2025

ÖZBEK VÖ 'Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu' (2007) 9 Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan) 1019

Özbek VÖ, Doğan K and Bacaksız P, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Genişletilmiş ve güncellenmiş 18 baskı, Seçkin 2023)

Savaş V and Mollamahmutoğlu S (eds), *Türk Ceza Kanunu'nun yorumu* (3. bsk, Seçkin Yayınevi 1999)

Taner FG 'Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç Mudur' (2007) 56 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 75

Taşkın ŞC, *Bilişim Suçları* (Beta 2009)

Toroslu N 'İftira Cürümünün Hukuki Konusu' (1980) 37 Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 107

Toroslu N, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukukî Konusu* (Sevinç Matbaası, Ankara 1970)

Ünver Y, 'Türk Ceza Kanunu'nun Ve Ceza Kanunu Tasarısı'nın İnternet Açısından Değerlendirilmesi' (2011) 59 Journal of Istanbul University Law Faculty 51

Ünver Y, *Ceza Hukukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer* (Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003)

Yazıcıoğlu Y 'Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirilmesi' (2005) 2 Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 393

Yenidünya AC and Değirmenci O, *Mukayeseli Hukukta Ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları* (1. bsk, Legal Yayıncılık 2003)

Yenigün B, *Uygulamada Ve Yargıtay Kararlarında Doğrudan Bilişim Suçları* (Türkiye Adalet Akademisi Yayınları 2021)

Yıldız ME, *Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu* (Adalet Yayınevi 2015)

